

Література

1. Биков В.Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. Матеріали методологічного семінару НАПН України «Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку». 4 квітня 2019 р. / За ред. В.Г. Кременя, О.І. Ляшенка. К, 2019. С.20-26. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718707/>
2. Оксана Пасічник, Юлія Єлфімова, Христина Чушак, Олена Шинаровська, Андрій Донець. Змішане навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Навчально-методичний посібник. К.: 2021. 92 с.
3. Електронний ресурс: EdEra_Osvitoriya: BR102 Бери й роби. Змішане та дистанційне навчання.
4. Литвинова С.Г., Буров О.Ю., Семіріков С.О. Концептуальні підходи до використання засобів доповненої реальності в освітньому процесі / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Збірник наукових праць. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер». 2020. Випуск 55.С. 46-62.

Джурило А.П.,

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
dzhurylo.ap@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ВЧИТЕЛІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ШКОЛАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Немає і не може бути єдиної концепції забезпечення якості освіти, окрім стандартизованих процедур та загальних принципів, які застосовуються до систем управління якістю. Розробка підходів і процедур для забезпечення якості є результатом суспільного вибору, який базується на культурі та чіткому стратегічному баченні з метою оптимального розвитку шкільної системи.

З цією метою розробляється національна стратегія, яка ґрунтується на цінностях і принципах, чітко виражених і реалізованих у системах, індикаторах, стандартах і процедурах на всіх рівнях національної системи освіти.

Не зважаючи на те, що країни-члени Європейського Союзу входять до об'єднаного європейського освітнього простору, фундаментальна ідея якого – єдність – у спільній праці на користь миру й добробуту, держави ЄС вибудовують свою політику, у тому числі освітню, виходячи з національних інтересів.

Більшість європейських країн створили національні рамки, які об'єднують певну комбінацію внутрішніх і зовнішніх механізмів забезпечення якості, які можуть включати:

- інспекції (інспекторати);
- оцінювання учнів на національному рівні;
- самооцінювання ЗЗСО;
- самооцінювання вчителів.

В Ірландії запроваджено систему шкільного оцінювання вчителів-початківців під назвою Droichead (Інтегрована система професійної індукції для новоспечених вчителів). Перш ніж розпочати свою професійну діяльність вчитель-початківець має пройти процедуру оцінювання Педагогічною радою після ряду оціночних візитів. В Італії в рамках комплексної реформи «Хороша школа» (затвердженої парламентом 9 липня 2015 р.) було запроваджено нову премію за результатами роботи. Щороку директор школи визначає найкращого вчителя для одноразової премії за успішність. Нагорода присуджується відповідно до критеріїв, розроблених комітетом з оцінки вчителів школи, та орієнтована на досягнення учнів та покращення школи. До складу комітету входять: директор школи, три вчителі, зовнішній оцінювач (учитель чи директор іншої школи, або інспектор), два представники від батьків (для дошкільних закладів та початкових шкіл) або один представник від батьків та один представник від учнів (для старших класів середньої школи).

В Латвії здійснювалося пілотування підходу до оцінювання вчителів у рамках проєкту Європейського соціального фонду «Сприяння конкурентоспроможності освітян у рамках оптимізації освітньої системи», який передбачає самооцінку та взаємооцінку вчителя на основі системи оплати праці. За результатами пілотного проєкту у 2014 р. було прийнято «Порядок оцінювання якості професійної діяльності вчителя». У 2017 р. пілотний підхід було переглянуто та впроваджено нову модель оцінювання вчителів, згідно з якою кількість рівнів якості було зменшено з п'яти до трьох і спрощено процес оцінювання. Найважливішим критерієм оцінки якості роботи стала щоденна робота вчителя на уроці, навички співпраці та результати навчання учнів.

Процес оцінювання вчителя здійснюється безпосередньо у навчальному закладі, що сприяє його автономії, підвищуючи відповідальність керівника школи за забезпечення якості освітнього процесу. Рівень якості може бути присвоєний вчителю на один, два або три роки і діяти лише в тому навчальному закладі, де вчитель пройшов оцінку. Оцінювання є добровільним, і кожен вчитель зможе подати заявку на оцінювання, обравши рівень якості, на який він чи вона претендує.

Оцінювання вчителів, незалежно від того, ким воно проводиться (шкільною радою, адміністрацією школи чи колегами), дає можливість задуматися про викладання та навчання на рівні класу. За результатами опитування TALIS 2018 (The Teaching and Learning International Survey), яке проводиться ОЕСР, було виявлено значущий статистичний взаємозв'язок між областями, на які робиться акцент в оцінках, і змінах у педагогічних знаннях і практиках. Було відзначити, що коли оцінювання зосереджене на поліпшенні і не пов'язане з просуванням по службі або заохочувальною винагородою, вчителі з більшою ймовірністю будуть відкрито говорити про свої проблеми та передбачувані потреби у розвитку. Системи оцінки, які пов'язані зі шкільними пріоритетами для планів розвитку, можуть розширити можливості для колективного професійного навчання у школі [1].

Ще одним видом оцінювання вчителів є формуюче зовнішнє оцінювання, яке реалізується в Іспанії. Так, в Законі про освіту Королівства Іспанії

зазначається, що органи освіти за участю представників педагогічного колективу розробляють плани оцінювання учителів. Формуючий характер механізмів зовнішньої оцінки, розгорнутих по всій країні, сприяє поліпшенню роботи вчителів, виступаючи як інструмент зміни методологічної моделі у бік інтеграції компетенцій. У звітах зазначаються результати оцінювання вчителів під час роботи у класі, а також надаються рекомендації щодо покращення вчительської практики. Законом передбачено, що керівники шкіл також будуть проходити процедуру оцінювання і, у разі позитивного результату, отримають особисте та професійне визнання у строки, встановлені кожним окремим навчальним управлінням.

Література

1. Quality assurance for school development. Guiding principles for policy development on quality assurance in school education / European Commission, ET 2020 Working Groups, 2018

Домуховська М. Р.,

студентка факультету дошкільної та технологічної освіти
Криворізького державного педагогічного університету

Psychologk18kmr@gmail.com

Науковий керівник:

Серьогіна І. Ю.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики
технологічної освіти Криворізького державного педагогічного університету

irinaseriyogina73@gmail.com

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК, ЯК ЧАСТИНА ОСВІТИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Роботу педагога у сучасному світі, на сьогодні, вважають досить складною, а інколи доволі непростю професією. Це пов'язано з тим, що вона, як професія, пов'язана з проблемами дітей та їх батьків, бо сучасні діти досить сильно відрізняються від тих дітей, які були раніше. Все це приводить до того, що педагоги майже увесь час, стикаються з низкою проблем – конкурентність, складні економічні умови, зміна характеру праці, поява сучасних технологій (Google Meet, Zoom, Moodle), вивчення психологічних особливостей учнів. Всі ці фактори приводять до того, що педагогічна освіта повинна постійно робити перегляд основних якостей, принципів методології підготовки.

Проблема професійного розвитку, як не дивно, насамперед пов'язана з психологією праці, професійною педагогікою та педагогікою професійного розвитку. Ці теми були розглянуті такими вченими, як А. Деркач, Є. Клімов, А. Маркова, Л. Мітіна. Інші вчені – Г. Альтшулер, Л. Виготський, О. Лук, В. Моляко – розглядали педагогічну майстерність вчителя, як додаткову властивість професійного розвитку.

Таким чином, дана тема, може трактуватися сучасними дослідниками про те, що це – «Розвиток людини в її професійній ролі», а саме: конструктивні рішення, має проходити в межах певного контексту, щоденна діяльність педагогів, має різні форми та способи організації освітнього середовища [4].